

2017. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓ

„Fészek” Nevelőszülői és Helyettes Szülői Hálózat

működtető:
Fészek Gyermekvédő Egyesület
fenntartó:
Országos Szociális Intézményfenntartó Központ

**Országos Szociális
Intézményfenntartó Központ**
1111 Budapest, Budafoki út 34/b 1/2.
MagNet Bank: 16200106-11568238
Adószám: 18646999-1-43

1.

Készítette:
Báló Ottília
szakmai vezető

„Fészek” Nevelőszülői és Helyettes Szülői Hálózat 2017. évi szakmai beszámolója

Fenntartó **Országos Szociális Intézményfenntartó Központ (ORSZIK)**

Működető: **Fészek Gyermekvédő Egyesület**

Működési engedély szerinti ellátási terület: Országos

Intézmény székhelye: 2030 Érd, Karolina u. 3.

Telephelyek: 2030 Érd, Alsó u. 52.; 6060 Tiszakécske, Déryné u. 14.; 1105 Budapest, Mádi u. 15.; 1145 Budapest, Róna utca 169. félemelet 1.; 8600 Siófok, Örsi u. 1.; szolgáltatási hely: 2740 Abony, Bethlen Gábor u. 2.

Ellátott feladatok:

gyermekvédelmi szakellátás:

- otthont nyújtó ellátás
- különleges ellátás
- utógondozói ellátás (nevelőszülői családban és külső férőhelyen)

2017. a változatos programok és az intenzív munkavégzés éve volt. Kötelező szakmai feladataink ellátását számtalan önként vállalt tevékenységgel próbáltuk színesíteni és jobbá tenni.

2017. számokban:

2017.01.01.-én nevelőszülőink száma:	192	gondozási férőhelyek száma: 551 + 9 külső fh
2017.12.31.-én nevelőszülőink száma:	189	gondozási férőhelyek száma: 562 + 9 külső fh

Nevelőszülők megoszlása megyénkénti felbontásban 2017.12.31.-i állapot szerint:

Pest megye	101 család	288 férőhely
Bács-Kiskun megye	39 család	160 férőhely
Budapest	20 család	37 férőhely
Fejér megye	10 család	27 férőhely
Nógrád megye	6 család	25 férőhely
Komárom-Esztergom megye	3 család	9 férőhely
Jász- Nagykun-Szolnok megye	4 család	7 férőhely
Veszprém megye	1 család	5 férőhely
Somogy megye	1 család	2 férőhely
Győr-Moson-Sopron megye	1 család	2 férőhely

A számok az előző évhez képest érdemi változást nem mutatnak. Sajnos ez azt jelenti, hogy nem tudtunk eredményesen hálózatot fejleszteni.

Gondozottak létszámadatai ellátási formák szerint:

	2016.12.31.-én	2017.12.31.-én
otthont nyújtó ellátás	207	222
különleges ellátás	140	151
utógondozói ellátás	53 (ebből külső fh 6)	47 (ebből külső fh 9)
Mindösszesen:	399	420

Az év folyamán hálózatunkba érkezett gondozottak száma: 94 fő (2016-ban 62 fő)

Ebből:

más szakellátási intézményből: 39 fő

vér szerinti családból: 37 fő

alapellátásból: 11 fő

egyéb helyről (pl. kórház): 6 fő

utógondozott lett: 1 fő

Az év folyamán hálózatunkból távozó gondozottak száma: 76 fő (2016-ban 64 fő)

Ebből:

vér szerinti családjába került haza: 26 fő

örökbe adás miatt került ki az ellátásból: 14 fő

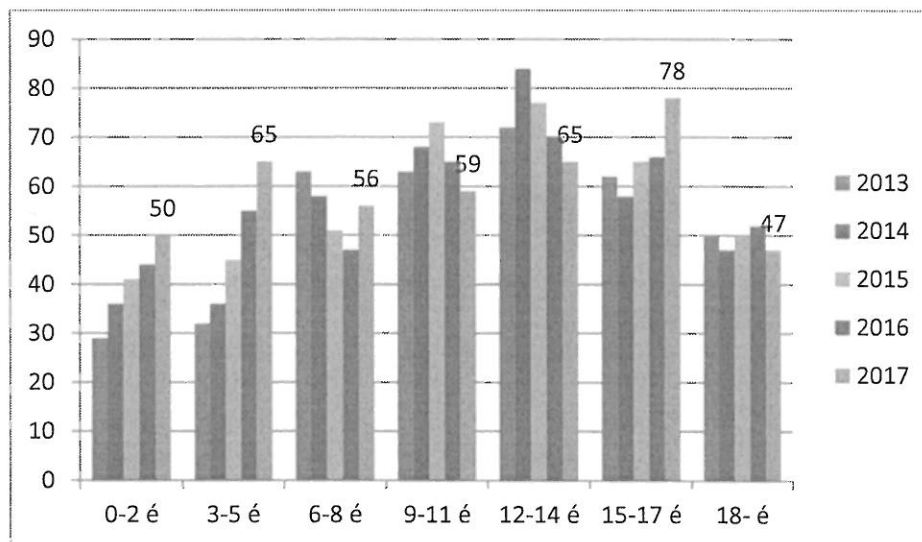
nagykorúvá vált, vagy utógondozottként szűnt meg az ellátása: 20 fő

más gondozási helyre került: 16 fő

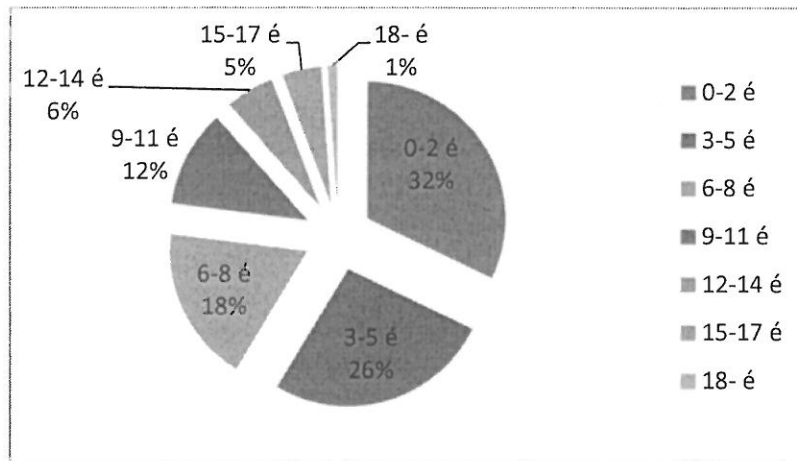
A hazakerülések számadatainak összehasonlítása 2013-2017 közti időszakban:

	2013	2014	2015	2016	2017
vissza a vér szerinti családba	2	12	15	18	26
örökbe adás	11	3	2	8	14
családba fogadás	0	1	4	0	0
nagykorúvá válás	15	18	17	17	20
más gondozási helyre kerülés	8	18	17	21	16
összes kikerülés	36	52	55	64	76

Gondozásban lévő gyermekek és fiatalok életkori megoszlásának változása az elmúlt 5 évben, tárgyév december 31. adatok alapján:

2017-ben befogadott gondozottak életkor szerinti megoszlása

Az évközi változások értékelése –ami a számok mögött van:

Az elmúlt évekhez képest sokkal nagyobb mértékben növekedett a gondozottak száma (21 fővel lettünk többen), annak ellenére, hogy az ellátásból való kikerülés is nagyon intenzív volt, 76-an távoztak. Legtöbben a vér szerinti családjukba kerültek haza, ez azonban a tapasztalataink szerint nem a hatékony szakmai munka eredménye, sokkal inkább az elhamarkodott kiemelésé, a családon belüli megoldás keresését ugyanis több esetben az ideiglenes hatályú elhelyezés után kezdték meg az illetékesek.

Továbbra is jellemző, hogy elsősorban Budapest és Pest megye Szakszolgálatára kéri a segítségünket, de egyre több más megyei TEGYESZ is fordul hozzánk. Érezhető, hogy országos szinten nő a segítségre szoruló gyermekek száma, és csökken a férőhelyeké. Sajnos abban sincs változás, hogy túl kevés, és sokszor nem valós információkkal érkezik a megkeresés, a befogadást követően tapasztaljuk meg, hogy a nehéz helyzetbe került család olyan súlyos, halmozott elmaradásokat „örökít” a gyermekre, hogy elgondolkodtató, képes-e egyáltalán a nevelőszülői ellátás megbirkózni ezekkel, illetve hogy hol van az alapellátás, miért nincs átmeneti gondozás, ahol sokkal korábban kellett volna már foglalkozni a család problémájával?!

Az ellátási szükséglet szerinti megoszlás azt mutatja, hogy a sokéves arányok némileg módosultak, több lett a különleges szükségletű gondozott (36%). Ennek oka elsősorban az, hogy a tárgyévben bekerülő gyermekek 58%-a 0-5 éves korcsoportba tartozik, vagyis az életkoruk miatt különleges szükségletű gyermekek száma növekedett.

Az utógondozottak száma évek óta szinte változatlan (50 fő körüli), sokan kilépnek a rendszerből, amint erre lehetőségük adódik. Ez azonban nem azt jelenti, hogy készen állnak az önálló életre. A velük való munka más okból sem szűnik meg, évek óta egyre növekszik azoknak a fiataloknak a száma, akiknek otthonteremtési támogatás felhasználása céljából kell segítenünk. 2017-ben 27! fő ügye volt folyamatban. Speciális szakértelmet igénylő munka, nagy felelősség és sok feladat, mégis gyakorlatilag társadalmi munkában kell végezniük. Az ellátásban részesülő utógondozottak többségében az abony-tiszakécskei családokban élnek. Ők gyakorlatilag itt nőttek fel, gyermekvédelmi szakaellátásban.

Az intézmény ellátási, szolgáltatási körülményei:

A fenntartóval való együttműködésünk a korábbi évekhez hasonlóan zökkenőmentes és előre mutató volt, adott volt számunkra a szakmai munkát előtérbe helyező, önálló munkavégzés minden feltétele.

Ellátási szerződésünk nincs, erre nem is fordítottunk figyelmet, mivel egyelőre sem jogszabályi kötelezettség, sem szakmai indok nem támasztotta alá a szükségességét.

Elmondható, hogy a színvonalas szakmai munka feltételei rendelkezésre állnak, és a törvény által kötelezőként előírt követelményeknél magasabb szinten vagyunk képesek ellátni a feladatot.

A szakmai munka továbbra is a két területi központ köré szerveződve zajlik (Érd-Budapest, Abony-Tiszakécske). Az intézményi háttérmunkát Érden biztosítja az ügyviteli csoport. A területi központok munkáját több telephely szolgálja, hogy minél közelebb tudjuk vinni a szolgáltatásainkat a nevelőszülői családok lakóhelyéhez. Ennek ellenére jelentős különbségek vannak a két központ által lefedett területek között.

Abony-Tiszakécske körzetében 3 megyében, 12 településen dolgozunk 74 családdal (és 3 külső férőhellyel), 210 gyermekkel. Érd-Budapesthez tartozik 8 megye, 46 településen 83 nevelőszülői család, 204 gyerekkel. Érden, az Alsó utcai részlegünkön 6 külső férőhely biztosított. Az Érd-Budapesti terület telephelyein valósulnak meg a nevelőszülői képzések, és a legtöbb kapcsolattartás. Jellemző viszont a hálózat egészére, hogy növekedett az egy családban elhelyezett gyereklétszám (átlag: 2,62), ennek oka, hogy jelzésértékűen nőtt a 3, 5 és 6 gyermekeket nevelő családok száma.

A hálózat fejlesztésére kevés lehetőségünk adódott 2017-ben. Bár folytak képzések (saját és más szolgáltatók számára is), a működési engedélyünkbe mindösszesen 5 új család került be, közülük kettő már abba is hagyta a tevékenységét. Nagy probléma az alkalmas jelentkezők hiánya! Ezen sajnos a Legyen az utódom! elnevezésű kampánnyal sem tudunk segíteni.

A családok lakáskörülményei megfelelőek, elérik vagy meghaladják a törvényben előírt szintet.

A gyermekek rendkívüli szükségleteinek ellátására 2017-ben összesen 1.955.292 Ft-ot fizettünk ki, ami majdnem a duplája az előző évnek. A térített költségek közt volt szemüveg, gyógyszerek, fogszabályzó, inhalátor, egyéni fejlesztések (pszichológus, kineziológus, gyógytornász), de megjelentek már a szakorvosi vizsgálatok és terápiák költségei is. A tehetséggondozás terén viszont vannak még tennivalóink.

A nevelőszülők kötelező alkalmassági felülvizsgálata is megtörtént a megújított protokoll alapján. 40 fő rendes, és 2 fő rendkívüli alkalmassági vizsgálatát végeztük el. 4 fő nyilatkozta, hogy nem szeretné folytatni a tevékenységét, ezért őket nem vizsgáltuk. Minden nevelőszülő alkalmas minősítést kapott, de nyilvánvalóvá vált, hogy nagyon nehéz feladatot látnak el, sok esetben az elfáradás, a kiegész jelei mutatkoznak. Nagy felelőssége van a működtetőnek abban, hogy számukra segítséget adjon. De nem könnyíti meg a helyzetet a nevelőszülők foglalkoztatási jogviszonyának megélése sem, a feladat természetétől elrugaszkodott jogok és kötelességek értelmezése, betartása és betartatása mindannyiunknak nehéz feladat.

2017-ben jelentős összegeket fordítottunk családok támogatására, jutalmazására, a működési feltételek javítására (beiskolázási támogatás, karácsonyi juttatás, 13. havi bér, stb.). Összegekre 35,5 millió forint került kifizetésre.

Hálózatunkban biztosított a kötelezően előírt **szakmai létszám**, sőt, ennél több is, ugyanis a tényleges feladatellátáshoz igazítottuk a személyi feltételeket, a színvonalas szakmai munka biztosítása érdekében. Minden munkatársunk rendelkezik az előírt szakképesítéssel. A kollektíva nagy erőssége a csapatmunka, a szakmai feladatot végzők, és a háttérmunkát ellátó kollégák egymás munkáját eredményesen segítik. 2017-ben egy kollégánk nyugdíjba ment, illetve egy nyugdíjas kolléganő döntött a munkája befejezése mellett. Egy fő nevelőszülői tanácsadói munkakörbe érkezett hozzánk. Az intézmény szakmai munkájáért a szakmai vezető felel. A 12 nevelőszülői tanácsadó két csoportban dolgozik, közvetlen irányításukat egy-egy csoportvezetői feladatokkal is megbízott nevelőszülői tanácsadó segíti. Egy fő családgondozó, két gyermekvédelmi ügyintéző, és nyolc fő adminisztratív munkatárs vesz még részt a hálózat munkájában. Vállalkozói vagy megbízási szerződéssel segíti az intézmény tevékenységét két pszichológus, három fejlesztő pedagógus, egy jogász, két szupervízor, egy programszervező és egy könyvelő. A nevelőszülői ellátás alapját azonban a kb. 160 nevelőszülő munkatárs jelenti, illetve az ő tevékenységüket segítő 20-25 segédgondozó.

Tárgyi feltételeink is javultak 2017-ben. Legnagyobb fejlesztésünk a legújabb telephelyünk a budapesti Róna u. 169. szám alatt található lakás teljes körű felújítása volt. A munka nyárra készült el, azóta már képzések helyszínéül szolgál, hogy tehermentesítse a Mádi utcai telephelyünket, melynek fűtés-korszerűsítése és tetőtér-beépítése még várat magára. Az építési engedély azonban már rendelkezésünkre áll.

A kapcsolattartó helyek komfortosságán, berendezésén is sikerült javítanunk Tiszakécskén, Érdén és Budapesten is.

Továbbá egy klíma berendezéssel tettük elviselhetőbbé a nyarakat a székhelyünk tetőterében irodai munkát végző kollégák számára.

Hatósági ellenőrzések is voltak 2017-ben, a szokásos belső ellenőrzéseken túl volt fenntartói ellenőrzés, két alkalommal kormányhivatali, és államkincstári ellenőrzés is. Minden alkalommal lényegében rendben találták a vizsgált tevékenységet, vagy legfeljebb apró, határidőn belül korrigálható hiányosságokat tártak fel.

Az intézményi ellátást, szolgáltatást befolyásoló külső körülmények, változások:

E tekintetben érdemi változás nem történt az előző évhez képest. Továbbra is jellemző, hogy nagyon sok a jogszabály módosítás. Ezek általában növelik a bürokráciát, egyre több jelentési és adatszolgáltatási kötelezettség van, egyre több a szigorítás és a szankció. Közben sokkal több segítő szolgáltatás kellene (nevelési tanácsadó, iskolai fejlesztések, gyermekpszichiátriai kapacitás, kórházi ellátások), és a munkánkat megalapozó hatósági tevékenység is elégtelen. Késnek a gyámhivatali határozatok, munkaerőhiány és nagy fluktuáció jellemző. A gyermekjóléti központoknál sem jobb a helyzet, legalább is a velük való együttműködések hiányából erre tudunk következtetni.

A gyermekvédelmi szakszolgálatokkal (TEGYESZ) sok közös feladatunk van. Mindenhol a jó együttműködésre törekszünk, fontos a személyes jó kapcsolat, annál is inkább, mert ahány TEGYESZ, annyi féle eljárásrend. Ugyanakkor általános tapasztalat, hogy a szakmai véleményünk súlytalan, ha egy nevelőszülő, vagy működtető mond valamit, az valószínűleg nem lehet a gyerek

érdeke... A legtöbb véleménykülönbség a vér szerinti kapcsolat-tartások, és a nevelőszülői örökbe fogadás kapcsán van.

Külön említést érdemel a helyettesekkel „megerősített” gyermekvédelmi gyámság intézménye, melyet az elmúlt évben tovább erősítettek, jogszabályi eszközökkel növelték a hatáskörüket, a jogalkotó bennük látja a tévedhetetlen szakmai véleményalkotót és döntéshozót.

Abból a szempontból azonban nincs változás, hogy továbbra is személyiségfüggő a jó kapcsolat, a gyámok körében nagy a fluktuáció, túlterheltek, sokaknál még mindig nem adottak a feladatellátás tárgyi feltételei. Leginkább ellenőrző funkciókat szeretnének a nevelőszülők felett betölteni. Ha különböző szakmai véleményt képviselünk, ezt egyes gyámok sérelmezik, és nehezen vonhatók be a problémák közös megbeszélésébe.

2017. évi szakmai terveink megvalósítása:

A 2017-re tervezett szakmai terveinket nagy részben sikerült megvalósultak.

Terveink jelmondata a következő volt: **Tegyünk meg mindent a saját fejlődésünk érdekében!**

Az első félév kiemelkedő programja éppen a fentiek jegyében telt, az EMMI támogatásával valósítottunk meg egy igen sokrétű programot. A hálózat egésze részesülhetett belőle: nevelőszülőknek esetmegbeszélőt szerveztünk, kiskamaszoknak és fiatal felnőtteknek csoportfoglalkozásra és egyéni terápiára is volt lehetőség. Az önálló életkezdést segítő bentlakásos tréning legalább akkora siker volt, mint a külső férőhelyen élő fiatalok számára szervezett műhelymunka.

A második félévben egy másik pályázat segítségével indítottuk el a fogyatékos gyermekeket nevelő nevelőszülők számára tematikus foglalkozásainkat.

Tovább folytatódnak a havi rendszerességű esetmegbeszélők a nevelőszülők számára, megtartottuk a továbbképzéseket, és két olyan fórumot is biztosítani tudtunk az év folyamán (Érd, Budapest, Tiszakécske és Abony helyszíneken), amikor a nevelőszülők közvetlenül kaptak tájékoztatást az aktuális eseményekről, és kérdéseket tehetek fel az őket érintő problémák kapcsán az intézményvezetőnek és az egyesület jogászának.

A kötelező nevelőszülői képzés megszerzésével épp csak ráfordultunk a célegyenesre 2017 végén, az igazi munka 2018-ban zajlik. Mi végül az OKJ képzés mellett tettük le a voksot.

A munkatársak számára továbbra is biztosítottak a havi gyakoriságú esetmegbeszélők, illetve a csapatépítő tréning részeként azok a kollégák is megismerkedhettek a FIKSZ-tréning lényegével, akiknek erre eddig még nem volt lehetőségük.

A gondozott gyermekek „szokásos” pszichológiai és fejlesztő pedagógiai megsegítésén túl a már említett EMMI-program mellett működött a táncsoport, a kollégák kreativitásának és önkéntes munkájának köszönhetően volt mozgásterápia és kamasz csoportok számára mentálhigiénés megsegítés.

Összességében elmondhatjuk, hogy a nevelőszülők, a gondozott gyermekek és a munkatársak személyes fejlődésért is tudtunk tenni valamit az elmúlt év folyamán!

Két szakmai feladatot külön is szeretnénk értékelni:

A **vér szerinti kapcsolattartást** kiemelt fontosságúnak tekintettük mindig is, igaz, kicsit másként, mint a szakma más területei. A mennyiség helyett a szakmai tartalom, a minőség és az alkalmas körülmények megteremtése számunkra a megvalósítandó célkitűzés. A kapcsolattartások döntő többsége a saját kapcsolattartó helyeinken valósul meg, és ezen belül is kiemelt szerepe van a Mádi utcai telephelyünknek. A szülő-gyermek kapcsolat alternatívájaként immár hagyomány, hogy a vér szerinti szülőket meghívjuk a rendezvényeinkre: kirándulásra, mikulás ünnepségre, stb.

Kapcsolattartási gyakoriság a hálózatunkban:

Érintett gyermekek száma:	Bp-Érd	Abony-Kécske	Összesen
Gyakoriság:			
Hetente	5	2	7
Kéthetente	82	36	118
Háromhetente, havonta	52	51	103
Ritkábban, mint havonta	13	27	40
Nincs személyes/ tel, net	7	1	8
Egyáltalán nincs	45	62	107
Összesen	204	179*	383

* az utógondozottakat az adatsor nem tartalmazza

Az **Alsó utcai külső férőhely** beindítása egy izgalmas vállalkozás volt részünkről. Talán 2017. volt az első olyan év, amikor már látjuk a befektetett munka eredményét. Jelenleg teltházas az „intézmény”, azaz 6 utógondozott fiatal ellátása történik. A fiatalok kisebb megszakításokkal tanulnak, de ami legalább annyira fontos, az a szociális készségek fejlődése: az egymás iránti tapintat megjelenése, a közös feladatok egyre eredményesebb szervezése, az egymás és mások segítésére való nagyobb nyitottság. A szakemberek felelősségteljes feladata pedig annak eldöntése, hol van a határ, mikor segítünk eleget, és mikor mondhatjuk, hogy túlszegtünk, egy újabb intézményi ellátástól való függést erősítettünk.

A **szabadidős programokban** igen gazdag volt a 2017-es év. A II. Csillebérci Családi Napok szakmai és szabadidős rendezvény volt egyszerre. Más, hagyományosnak tekinthető események sem maradtak el. Gyerekprogramjaink közül említésre méltó a nyári táborozások (Vackor tábor, Délegyháza, Tata, Fóti Nyárköszöntő, Mikulás műsor, 3D-s közös mozizás). Családi program volt a családi fürdőzés nyáron, 3 helyszínen (Agárd, Cserkeszlő, Nagykáta), a síófoki nyaralónk is várta az érdeklődőket, volt kirándulás (pl. Pálvölgyi barlangba, Láthatatlan kiállításra), és felbecsülhetetlen értékű volt a Baptista Szeretetszolgálat támogatása, sok-sok kulturális programra, rendezvényre juthattunk el ingyen, vagy nagyon kedvezményes jegyár ellenében.

Köszönöm mindenkinek, aki munkájával, támogatásával hozzá járult, hogy egy ilyen sikeres, és programokban gazdag évet valósíthattunk meg.

Érd, 2018.02.25.

tisztelettel:

Báló Ottília
szakmai vezető

